

మున్నుడి

చమత్కారంతోను, ఆర్ద్రతతోను కవిత చెప్పటంలో పెద తిరుమలయ్య తన తండ్రి అన్నమాచార్యులవారికి సమవృజ్ఞీ అనిపిస్తారు. ఈయనకూడ శ్రీవేంకటేశ్వర మకుటంతోనే సంకీర్తనలు రచించటం వల్ల నాబోటి సామాన్యులు ఏ కీర్తన నెవరు చెప్పారో కూడ కనుక్కోలేరు. ఈ కీర్తనే ఒక చక్కని ఉదాహరణ. 'రామ రామ రామ రాజీవ లోచన' అంటే... పద్మదళనేత్రుడవై పరశురామ, శ్రీరామ, బలరామ రూపములలో దర్శనమిచ్చిన దేవా! అని అర్థం. నేదీము వంటి బంటున (బంటు+ అన), తేజమే నాది (నేను చిరుదీపాన్ని) నీకు బంటును... నా తేజము ఎంత... అదీ నీవిచ్చిందే.

కం॥ పెద తిరుమలయ్య ఉద్ధతి
నిది చెప్పెను, దీమువంటి హితుడను బంటన్
పదిలముగ తిరుమలేశుడె
ముదముగ రామయ్యలున్ను మురవైరి యనెన్

రాగం : కళ్యాణి

రామ రామ రామకృష్ణ రాజీవలోచన నీకు
దీమువంటి బంటననే తేజమే నాది

॥రామ॥

వారధి దాటి మెప్పించ వాయుజుడనే గాను
సారె చవుల మెప్పించ శబరిగాను
బీరాన సీతనిచ్చి మెప్పించ జనకుండగాను
ఏరీతి మెప్పింతు నన్నెట్లా గాచేవో

॥రామ॥

ఘనమై మోచి మెప్పించ గరుడుడనే గాను
కొన కామసుఖమిచ్చు గోపిక గాను
వినుతించి మెప్పించ వేయినోళ్ళ బోగిగాను
నిన్నెట్లు మెప్పింతు నన్ను గాచే దెట్లా

॥రామ॥

నవ్వుచు పాడి మెప్పించ నారదుడ నేగాను
అవ్వల ప్రాణమీయ జటాయువు నేగాను
ఇవ్వల శ్రీవేంకటేశ యిటు నీకె శరణంటి
అవ్వల నా, తెరువిదే రక్షించే దెట్లా

॥రామ॥

భావామృతం

ఓ ప్రభూ! పద్మదళనేత్రుడవైన నీవే రాముడవు (పరశురాముడవు), నీవే రాముడవు (శ్రీరాముడవు), నీవే రాముడవు (బలరాముడవు). అట్టి నీకు, నేను దీమువంటి బంటు అన (చిరు దీపము వంటి సేవకుడను), తేజమే నాది (ఆత్మజ్యోతి మాత్రమే నాది)

నేనెంత అల్పుడనో చెబుతాను విను. నిన్ను మహామహులు సేవించారు. వారితో పోలిస్తే నేనెంత తండ్రీ! సముద్రాన్ని దాటి నిన్ను మెప్పించుటకు పవనపుత్రుడైన హనుమను కాను. సారె చవుల (మాటిమాటికీ రుచులతో) మెప్పించుటకు శబరిని కాను. బీరాన (పరాక్రమంతో.. ధీరుడై అని ఇక్కడ భావము) సీతనిచ్చి మెప్పించుటకు జనక మహారాజును కాను. మరి నిన్ను ఏ విధముగా మెప్పించగలను? నీవు నన్నెట్లు రక్షించెదవో తెలియుట లేదు.

ఓ దేవదేవా! నిన్ను ఘనమై మోచి (గొప్పగా మోసి) మెప్పిద్దామంటే, గరుత్మంతుడికున్న బలం నాకేది? పోనీ కామ సుఖమిచ్చుకొన (రతి సుఖమిద్దామంటే) నేను బృందావనంలో గోపికను కాను. కృష్ణయ్యా! నిన్ను కీర్తించి పొగిడి మెప్పించుదామంటే భోగిని (ఆదిశేషుడిని) కాను. ఆయనకి వేయినోళ్ళు వున్నాయి. మరి నాకో? ఇకనేను నిన్నెట్లు మెప్పించగలను? నన్ను నీవెట్లా రక్షిస్తావు తండ్రీ!

స్వామీ! నిన్ను నవ్వుచూ (ఆనందంతో) పాడి (కీర్తించి) మెప్పిద్దామంటే నేను నారద మహర్షిని కాకపోతిని. ఆనాడు ప్రాణత్యాగం చేసి (సీతాదేవికోసం) నిన్ను మెప్పించిన జటాయువునన్నాకాదు. ఈనాడు ఓ శ్రీవేంకటేశ్వరా! నిన్ను శరణుజొచ్చి యున్నాను. నా తెరువిదే.. (నాకు తెలిసిన మార్గం ఇదొక్కటే...). ఇక నన్ను రక్షించేదెట్లా? నీ చిత్తము.. నా భాగ్యము తండ్రీ! నీవే నాకు దిక్కు.